

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«КОМП'ЮТЕРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ І ДИЗАЙН»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерне проектування і дизайн» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 2 семестрі 2022-2023 навч. року** за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедура, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **17 респондентів**, що склало **30%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

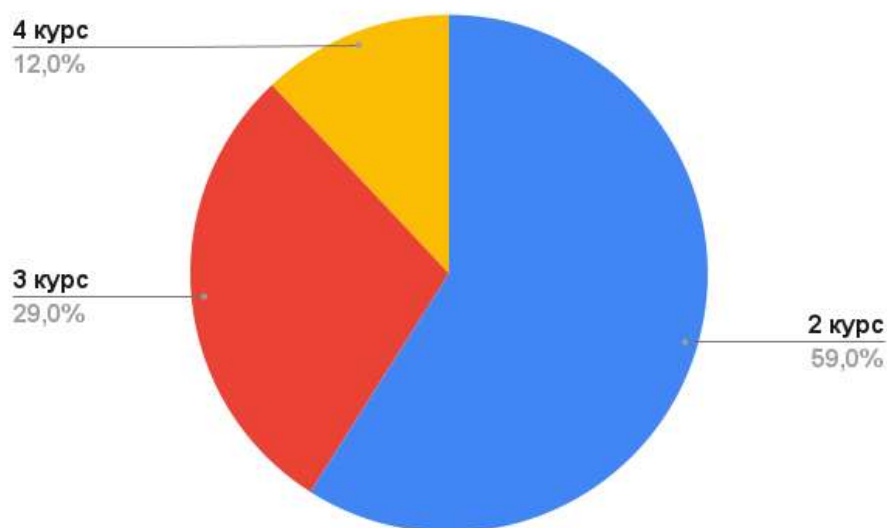

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	64,7	29,4	5,9	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	64,7	29,4	5,9	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	58,8	41,2	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	70,6	23,5	5,9	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	52,9	35,3	5,9	5,9	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	76,5	23,5	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	70,6	17,6	5,9	0	5,9
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	64,7	29,4	0	0	5,9
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	70,6	29,4	0	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	76,5	17,6	5,9	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	70,6	23,5	5,9	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	82,4	17,6	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	70,6	23,5	5,9	0	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «прозорість та чесність оцінювання знань», «організація в цьому навчальному році дистанційного навчання», «доступність графіків навчального процесу та розкладів».

Менші оцінки (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2», по 5,9%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «співвідношення теоретичної і практичної частини», «використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «спрямованість дисциплін на майбутню професію».

Загальну оцінку якості ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Вищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 4 курсу (34,6% опитаних оцінили на 5 балів та 65,4% на 4 бали). Меншими балами оцінили якість ОПП здобувачі СВО «Бакалавр» 2 курсу (0,8% на 2 бали і 0,8 на 1 бал).

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач ВО	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	71,5	20,8	6,2	0,8	0,8
2	3 курс	76,9	21,5	0	0	1,5
3	4 курс	34,6	65,4	0	0	0

Інші пропозиції щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні:

- впроваджувати сучасні педагогічні методи;
- не вистачає роботи в командах.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2022-2023 навч. року за ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 176 анкет за перший семестр (таблиця 3) та 78 анкет за другий семестр (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		65,1	25,0	8,5	1,1	0,2
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	65,3	25,6	8,5	0,6	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	65,9	25,6	7,4	1,1	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	64,8	24,4	9,1	1,7	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	64,2	24,4	9,7	0,6	1,1
5	Ефективність організації дистанційного навчання	65,3	25,0	8,0	1,7	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		66,9	24,1	6,6	2,1	0,4
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	65,3	26,7	5,7	2,3	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	65,3	25,6	6,3	2,3	0,6
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	69,9	19,9	8,0	1,7	0,6
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		73,1	20,6	4,5	1,7	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливність оцінювання	71,0	22,2	5,1	1,7	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	73,9	19,3	4,5	2,3	0
3	Доброчесність	74,4	20,5	4,0	1,1	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені найвищими балами (максимальна сума відсотків за балами 5 і 4) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в **I розділі** оцінені критерії: «використовує сучасні та цікаві методи викладання», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «ефективність організації дистанційного навчання»; в **II розділі** – «пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** – «доступність та легкість зв’язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в **45** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшло.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		48,2	45,6	1,8	4,1	0,3
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	51,3	43,6	1,3	3,8	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	44,9	50	1,3	3,8	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	42,3	48,7	2,6	5,1	1,3
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	51,3	43,6	1,3	3,8	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	51,3	42,3	2,6	3,8	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		50	44,4	3,0	2,6	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	50	43,6	3,8	2,6	0
2	Пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	51,3	43,6	2,6	2,6	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	48,7	46,2	2,6	2,6	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		68,4	26,5	2,6	2,6	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	65,4	29,5	2,6	2,6	0
2	Доступність та легкість зв’язку з викладачем	69,2	25,6	2,6	2,6	0
3	Доброчесність	70,5	24,4	2,6	2,6	0

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III

розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «добročесність».

*Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в **I розділі** оцінені критерії: «використовує сучасні та цікаві методи викладання», «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти»; в **II розділі** – «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в **III розділі** – «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».*

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **18** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та якості викладання навчальних дисциплін показав, що навчальний процес за ОП «Комп'ютерне проектування і дизайн» організовано на достатньо високому рівні. Викладачі дотримуються логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлюють важливі моменти, володіють високою культурою мовлення, ставлять питання і мотивують до дискусії, дотримуються оптимального темпу викладення матеріалу. Також відмічена якість розміщених методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі. При проведенні занять викладачі проявляють професійну ерудицію, наводять науково-обґрунтовані аргументи, пов'язують теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців. Викладачі на першому занятті чітко та зрозуміло пояснюють які знання та компетентності здобуде студент, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену.

Окремо відмічені прозорість і чесність оцінювання знань, охайність, зовнішній вигляд та добročесність викладачів.

Однак респондентами зазначено недостатній рівень використання викладачами сучасних і цікавих методів викладання (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо) у процесі вивчення дисциплін. На початкових курсах викладачі не в повній мірі знайомлять здобувачів з останніми досягненнями науки, наводять науково-обґрунтовані аргументи, пов'язують теоретичний матеріал з практичними завданнями.

Для ліквідації визначених зауважень необхідно провести зустріч з викладачами та завідувачами кафедр, що задіяні у освітньому процесі та довести результати моніторингу оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та якості викладання навчальних дисциплін з метою розробки та впровадження заходів ліквідації виявлених недоліків.

Для підвищення якості освітньо-професійної програми «Комп'ютерне проектування і дизайн» пропонується провести такі заходи:

1) гаранту освітньої програми довести до викладачів, які задіяні в освітньому процесі за даною ОПП, щоб на перших заняттях доводили з наведенням прикладів зрозумілість мети, завдань та очікуваних результатів вивчення відповідних дисциплін та спрямованість дисциплін на майбутню професію;

2) викладачам опанувати використання сучасних методів навчання, інноваційних форм проведення занять, а саме інтерактивних дошок, та під час проведення занять використовувати такі прийоми, як інтерактивна лекція, диспут, дискусія, майстер-клас, мозковий штурм, тренінг, ділова гра;

3) під час дистанційного навчання керуватись [Положенням про дистанційне навчання у ТДАТУ](#), використовувати сучасні освітні технології для розвитку комунікативної компетенції студентів, їхнього особистісного потенціалу та запроваджувати зміну темпів проведення занять, не тільки повільне пояснення теми (нудьга та легкий гіпноз), а й тотальне бліц-опитування (швидкість, адреналін);

4) завідувачам кафедр та ведучим викладачам перевірити стан наповненості на освітньому порталі розділу «Самостійна робота» (наявність завдань, методичних вказівок тощо) з дисциплін за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерне проектування і дизайн» та ліквідувати виявлені недоліки.

5) гаранту освітньої програми та ведучим викладачам переглянути співвідношення теоретичної і практичної частини дисциплін за рахунок винесення частини теоретичного навантаження на самостійне вивчення на освітньому порталі із забезпеченням методичними матеріалами.

Гарант ОПП «Комп'ютерне проектування і дизайн» за першим (бакалаврським) рівнем освіти

Олександр МАЦУЛЕВИЧ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР